

JAARVERSLAG 2021

SLIMME STEDELIJKE MIX...

02 VOORWOORD DOOR ERIK LEIJTEN

04 ACTIVITEITENOVERZICHT 2021

12 SPONSORS / LEDEN VAN DE ACE-SOCIËTEIT / COLOFON

ARCHITECTUURCENTRUM
EINDHOVEN

VOORWOORD

Aan de vooravond van een nieuwe lente kijken we terug op een bewogen jaar. In 2021 is opnieuw veel gebeurd bij Architectuurcentrum Eindhoven. Alle activiteiten die terug te vinden zijn in dit jaarverslag geven een beeld van een mooie volle agenda waarbij een hybride vorm van fysieke en online bijeenkomsten tot de standaard zijn gaan behoren. Stuk voor stuk drukbezochte bijeenkomsten die ook inhoudelijk worden gewaardeerd. Ze onderstrepen het belang van de geagendeerde thema's en de doelstelling van Architectuurcentrum Eindhoven om het debat over de stad en de randvoorwaarden voor ontwikkeling kritisch te blijven voeren.

In 2021 hebben we ons onderzoeksprogramma Destination EIN formeel afgerond. Gestart vanuit het perspectief dat Eindhoven toegroeit naar een stad met 300.000 inwoners werd de ruimtelijke onderzoeksvraag stilaan verbreed tot een onderzoek waarin ook de sociaal maatschappelijke kant aan de orde werd gesteld en de economische vraagstukken in breder perspectief geagendeerd werden. De meerdere snelheden in onze stad, het ouder worden van de stadsbewoner, de snelheid van processen, ruimte voor verdichtingsopgaven, energietransitie en participatie; het kwam allemaal langs in de gesprekken die onder leiding van Thijs van Spaandonk werden gevoerd.

Na de zomer startte ons nieuwe jaarprogramma 'slimme stedelijke mix' dat door Eric Frijters wordt vormgegeven. Hierin onderzoeken we de vraag hoe een combinatie van wonen, werken én produceren in de stad - die vroeger zo vanzelfsprekend was - kan bijdragen aan de verdichtingsopgave van Eindhoven. De stelling is dat een mix van wonen, werken én produceren niet alleen een aantrekkelijk leefmilieu oplevert, maar dat de organisatie van deze functies in elkaars nabijheid ook kansen biedt: een compacte en slim gemengde stad is een duurzame stad.

We zien deze mix ook al bij de succesvolle doorontwikkeling van Strijp-S en het NRE-terrein in Eindhoven. Toch is er vooralsnog nauwelijks onderzoek gedaan naar de ideale en mix van wonen,

werken en circulair produceren. Hoe grijpen hergebruik van reststromen, energieopwekking, mobiliteitsvraagstukken, beschikbaarheid van wonen in elkaar en hoe kunnen ze elkaar versterken? Welke functies vullen elkaar goed aan en welke niet? Wat is daarvoor nodig?

We gingen in gesprek met uiteenlopende experts en ondernemers om de aspecten te verkennen die samenhangen met het scheiden dan wel combineren van stedelijke functies. Dit programma loopt door tot de zomer van 2022. Deze inventarisatie zal worden vastgelegd in een inspiratiecatalogus. Daarover later meer.

In 2021 mochten we weer een Dirk Roosenburgprijs organiseren. De goed bezochte prijsuitreiking op donderdag 14 oktober - aan de vooravond van de DDW - werd ingeleid met de Dirk Roosenburglezing. Deze werd verzorgd door Irma van Oort, architect en partner bij KCAP. De acht genomineerde projecten zijn weer in een separate publicatie gedocumenteerd. De jury wees de transformatie van Van Klingerens Karregat door architectenlenlen en diederendirrix als winnaar aan. Het publiek koos deze keer voor DomusDela van dezelfde architectencombinatie.

De keuze voor deze twee transformatieopgaven als winnaars van de Dirk Roosenburgprijs2021 past in het idee dat een stad waar het goed wonen is meer vraagt dan alleen het maken van veel woningen. Met de programma's 'Destination EIN' en

'Slimme stedelijke mix' zet Architectuurcentrum Eindhoven de zoektocht naar de ontwikkelkansen van de stad door. Vanuit organisatie en bestuur zullen we hierop blijven inzetten.

Nieuw toegetreden in het bestuur van Architectuurcentrum Eindhoven is Aron Bogers. Hij is partner-bestuurder van Inbo en verantwoordelijk voor vele ontwerpen van dit bureau. In Eindhoven is hij onder meer verantwoordelijk voor het project Space-S dat internationaal gelauwerd werd. Met Aron is een uitstekend opvolger voor Margriet Eugelink gevonden en is het bestuur weer op sterkte om haar ambities uit te voeren.

Ook u bent ons in 2021 blijven steunen. Als bezoeker én sponsor! Uw bijdrage is voor ons steeds van grote waarde. Bovenal als bevestiging dat wat we doen nodig is. Dat het debat over de ruimtelijke kwaliteit van stad en omgeving gevoerd moet blijven worden. Dat onze programma's bijdragen aan de juiste agendastelling, en onze bijeenkomsten de gewenste gesprekken en interactie bevorderen.

Dank voor deze steun en vertrouwen. We hopen ook de komende jaren opnieuw een beroep op u te mogen doen. U hoort van ons, ook weer in 2022.

Erik Leijten
bestuur Architectuurcentrum Eindhoven

ACTIVITEITEN OVERZICHT 2021

Het beeldessay in dit jaarverslag is gemaakt door **Mitchell van Eijk**.
Hij documenteerde een aantal compacte wooninterieurs o.a. van de Spaceboxen
(Willemstraat), Haasje Over en Space-S (Strijp-S).

NIEUWSBRIEVEN

WO
20 jan

januari 2021

met o.m. **online wandeling** Woensel-West, Vredeoord en Strijp

MA
22 feb

februari 2021

met o.m. **achtergrondartikel** over de Genneper Parken

MA
15 mrt

maart 2021

met o.m. **interview** met Peter Lubbers en Marian de Vries

MA
5 apr

april 2021

met o.m. **achtergrondartikel** over 't Karregat

MA
5 mei

mei 2021

met o.m. artikel over **ontwerpend onderzoek** Landgoed de Grote Beek

ZO
6 jun

juni 2021

met **achtergrondartikel** over Dirk Frederik Tersteeg

DI
31 aug

september 2021

met **artikel** over Lodewijk Napoleonplein

DO
7 okt

oktober 2021

speciale **DDW-nieuwsbrief** met info over Dirk Roosenburgprijs 2021
en activiteiten tijdens de DDW 2021

MA
1 nov

november 2021

met **achtergrondartikel** over de ruimtelijke ontwikkeling van Eindhoven

DI
30 nov

december 2021

met o.m. **verslag van bijeenkomst** over Slimme stedelijke mix

Alle nieuwsbrieven zijn digitaal beschikbaar via Mailchimp.

ACTIVITEITEN

DO
4 feb

Online bijeenkomst **Circulair ontwerpen**

De bijeenkomst is terug te zien via YouTube.

Tijdens de Week van de Circulaire Economie organiseerde Architectuurcentrum Eindhoven, i.s.m. The New Block, een online bijeenkomst over circulair ontwerpen. Te gast waren Jan Jongert, Marlies Zuidam en Michael Bol.

Gespreksleiding Erna van Holland

Verlag Rene Erven

DO
18 mrt

Online bijeenkomst **Eindhovense onderwijscampussen**

De bijeenkomst is terug te zien via YouTube.

Zowel Fontys Hogescholen als de Technische Universiteit Eindhoven (TU/e) werken momenteel aan de vernieuwing van hun onderwijslocaties. Tijdens de online bijeenkomst op donderdag 18 maart stonden we stil bij de deze ontwikkelingen. Gasten: Dorine Peters (TU/e Dienst Huisvesting), Manfred Wansink (VenhoevenCS), Bas van Gompel (programmamanager Huisvesting Fontys), Caro van de Venne (Barcode Architects), Frans Benjamins (architecten|en|en) en Do Janne Vermeulen (TeamV).

Gespreksleiding Erna van Holland

Verlag Rene Erven

DO
8 apr

Online bijeenkomst **Nieuwe woonlandschappen**

De bijeenkomst is terug te zien via YouTube.

Het gesprek over nieuwe woonlandschappen vond plaats op donderdag 8 april. Te gast waren: Tom van Tuijn (Tom van Tuijn Stedenbouw / Buurtschap te Veld); Jos Lichtenberg (Living Lab 040); Philippe Rol (ATTB / CPO Meer&Deel); Peter Portheine (Brainport Smart District) en Angelique Bellemakers (Inbo en Brainport Smart District).

Gespreksleiding Erna van Holland

Verlag Rene Erven

WO
28 apr

Online lancering **Buitenkans**

De bijeenkomst is terug te zien via YouTube.

Buitenkans is het kennisnetwerk van Cast (Tilburg), Blast (Breda), BAi (’s-Hertogenbosch), AR-TUR (Turnhout) en Architectuurcentrum Eindhoven. De lancering van Buitenkans vond plaats op woensdag 28 april. Gespreksleider Lisa Peters sprak met Nout Sterk (Cast), Edith Wouters (AR-TUR), Esther Kruit (KruitKok Landschapsarchitecten) én Jorrit Braaksma (LAMA Landscape).

Organisatie Buitenkans: Brabants Kempens Architectuur Netwerk

Gespreksleiding Lisa Peters

Verlag Rene Erven

DO
19 mei

Online bijeenkomst **De huisvesting van arbeidsmigranten**

De bijeenkomst is terug te zien via YouTube.

Het gesprek over de huisvesting van arbeidsmigranten vond plaats op woensdag 19 mei. Te gast waren: Wietske Schober, adviseur bij KAW architecten; architect Maximiliaan Royakkers en Eline van Boxtel, wethouder ruimte en wonen van gemeente Dongen.

Organisatie Buitenkans: Brabants Kempens Architectuur Netwerk

Gespreksleiding Lisa Peters

Verlag Rene Erven

WO
29 mei

Online bijeenkomst **Wonen in het beekdal**

De bijeenkomst is terug te zien via YouTube.

Het gesprek over de wonen in het beekdal vond plaats op woensdag 26 mei. Te gast waren: Cees Anton de Vries, directeur Origame en adviseur Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland; Paul Kersten, landschapsarchitect en partner wUrck; Marcel Eekhout, landschapsarchitect Parklaan Buitengewone projecten; Mathias van Springel, adviseur Regionaal Landschap de Voorkempen.

Organisatie Buitenkans: Brabants Kempens Architectuur Netwerk

Gespreksleiding Lisa Peters

Verlag Rene Erven

WO
2 jun

Online bijeenkomst **Land-bouw-dorp**

De bijeenkomst is terug te zien via YouTube.

De bijeenkomst Land-bouw-dorp vond plaats op woensdag 2 juni 20.00-21.45 uur. Te gast waren: Ine Renson, onderzoeksjournalist De Standaard; Dieter Wouters, burgemeester gemeente Wuustwezel; Ines Van Limbergen, adviseur Regionaal landschap de Voorkepen; Marianne Verhoeven, landschapsarchitect en partner Verhoeven de Ruijter landschaps-architecten.

Organisatie Buitenkans: Brabants Kempens Architectuur Netwerk

Gespreksleiding Lisa Peters

Verlag Rene Erven

WO
9 jun

Online bijeenkomst **Dorpsidentiteit**

De bijeenkomst is terug te zien via YouTube.

De bijeenkomst over dorpsidentiteit vond plaats op woensdag 9 juni 20.00-21.45 uur. Te gast waren: Evert van Schoonhoven, voorzitter Vereniging Kleine Kernen Nord-Brabant, Sally Lierman, partner Atelier Romain, Paul Vereijken, planoloog gemeente Oss, Dianne Maas-Flim, bouwmeester versteking gemeente Groningen.

Organisatie Buitenkans: Brabants Kempens Architectuur Netwerk

Gespreksleiding Lisa Peters

Verlag Rene Erven

WO
16 jun

Online bijeenkomst **De woningbouwopgave in het buitengebied**

De bijeenkomst is terug te zien via YouTube.

De bijeenkomst over de woningbouwopgave in het buitengebied vond plaats op woensdag 16 juni 20.00-21.45 uur. Te gast waren: Anne Seghers, onderzoeker Ruimtevolk; Nicky Kouwenberg, architect-partner NBArchitecten; Joost Kuijken, projectmanager woningcorporatie 'Thuis'; Sandra Wigmans-Pustjens, architect SatijnPlus architecten; Mandy Helmhout, project-ontwikkelaar CRA Vastgoed; Ward Verbakel, architect en onderzoeker KU Leuven.

Organisatie Buitenkans: Brabants Kempens Architectuur Netwerk

Gespreksleiding Lisa Peters

Verlag Rene Erven

DO
1 jul

Netwerkbijeenkomst ACE-Sociëteit **Campina-terrein**

Op donderdag 1 juli ontvingen op 14.00 en om 16.00 uur de leden van de Ace-sociëteit op het Campina-terrein, dat inmiddels is omgedoopt tot De Caai. Het terrein functioneert als een living lab waar innovatie en design nieuwe ontwikkelingen op het gebied van voeding en welzijn aanjagen. Te gast waren: Michiel van Loon en Chris Idema (Mei Architects and Planners), Harrie van Helmond (Van Helmond Architecten), Timo Cardol (Kaan Architecten).

ZA
11 sep
& ZO
12 sep

Open Monumentendag **Nieuwe levens voor oude kloosters**

Open Monumentendag 2021 vond plaats in het weekend van zaterdag 11 en zondag 12 september. Dit jaar stonden we in Eindhoven stil bij het thema kloosters. De aanleiding was 'het jaar van het Brabantse kloosterleven', een initiatief van de provincie Noord-Brabant. In een speciale brochure die naar aanleiding van het monumentenweekend verscheen besprak Peter Thoben die rijke kloostergeschiedenis in Eindhoven. In deze uitgave ook een verhaal van architect Harrie van Helmond over de herbestemming van kloostercomplexen (oplage 1500). Deze brochure is ook als pdf beschikbaar via de website van Architectuurcentrum Eindhoven. Ook de voor de Dag van de Architectuur geplande activiteiten vonden plaats in dit weekend met veel wandelingen, openstellingen en lezingen:

Schootsekerk Openstelling op: zaterdag 11 september 13.00-17.00 uur

Kazerne Openstelling en rondleidingen op: zaterdag 11 september én zondag 12 september, 11.00; 13.00 en 15.00 uur

DomusDela Rondleidingen door gebouwencomplex: op zondag 12 september, 11.00; 13.00 en 15.00 uur

DomusDela Lezing 'Kloosterleven in Eindhoven' door Peter Thoben op zondag 12 september, 14.00 en 15.30 uur

Architecture and Heritage Walk Engelstalige architectuur- en erfgoedwandelingen: zondag 12 september 11.00 uur

Kloosterlandgoed Eikenburg Twee rondleidingen op: zondag 12 september 11.00 uur

Clarissenklooster Drie rondleidingen op zondag 12 september 15.00 uur

Kloosterlandgoed Glorieuxpark Rondleidingen op zondag 12 september, 11.00; 13.00 en 15.00 uur

DO
23 sep

Lancering jaarprogramma **Slimme stedelijke mix**

Op donderdag 23 september lanceerde Eric Frijters (FABRICations) zijn jaarprogramma 2021-2022 voor Architectuurcentrum Eindhoven. Hierin worden de mogelijkheden om wonen, werken én produceren te combineren verkend. Het programma bestaat uit lezingen gericht op kennisontwikkeling en een onderzoek.

Verlag Rene Erven

VRIJ
24 sep

Online symposium **Biotope City (Engels)**

Alle bijdragen zijn terug te zien via YouTube.

Op vrijdag 24 september 2021 vond van 9.00-13.00 uur het internationale Biotope City Symposium 2021 plaats. Te gast waren onder meer: Helga Fassbinder (Biotope City); Bernhard Scharf (Green4cities / Universität für Bodenkultur Wenen); Angélique Bellemakers (Inbo architects, Eindhoven); Marlies Zuidam (FAAM architects, Eindhoven); Maria Auböck (Atelier Auböck+Karasz, Wenen); Brenda Swinkels (Van den Berk Boomkwekerijen, Sint-Oedenrode); Tim Elfring (Phood Kitchen, Eindhoven); Emiel Swinnen (Delva Landscape, Amsterdam); Sebastian Hafner (Universität für Bodenkultur, Wenen); Florian Kraus (Greenpass / Universität für Bodenkultur, Wenen); Florian Reinwald (Institute of Landscape Planning ILAP / Universität für Bodenkultur, Wenen) en Jeanne Astrup-Chauvaux (Floating University, Berlijn).
Gespreksleider: Mathias Lehner (Nextcity).

Organisatie Biotope City i.s.m. Architectuurcentrum Eindhoven

Gespreksleiding Mathias Lehner (Nextcity)

DO
14 okt

Finale **Dirk Roosenburgprijs 2021**

Donderdag 14 oktober werd, tijdens een feestelijke bijeenkomst in Natlab, de winnaar van de Dirk Roosenburgprijs 2021 bekend gemaakt. Dirk Roosenburglezing plaats werd verzorgd door Irma van Oort (KCAP). Het juryrapport en de acht genomineerde projecten zijn gedocumenteerd in een brochure (oplage 750), die ook als pdf beschikbaar is via de website van Architectuurcentrum Eindhoven.

ZO
17 okt

Bijeenkomst **Future City Talk (Engels)**

Deze bijeenkomst is terug te zien via YouTube.

Zondagochtend 17 oktober ontvingen bij Fifth NRE Don Murphy (VMX architects), Bas Horsting (Sweco) en Bas van Dam (Being) voor een gesprek over stedelijke verdichting.

Organisatie Architectuurcentrum Eindhoven i.s.m. Dutch Design Foundation

Gespreksleiding Christele Harrouk (Archdaily)

MA
18 okt

Bijeenkomst **Slimme stedelijke mix 1**

Op maandag 18 oktober ontvingen we in Natlab Jaap Evert Abrahamse, Kees Doevendans en Rob van Gijzel voor een lezing als onderdeel van het jaarprogramma 'slimme stedelijke mix'.

Gespreksleiding Eric Frijters

Verlag Rene Erven

MA
15 nov

Online bijeenkomst **Slimme stedelijke mix 2 (Engels)**

Op maandag 15 november gaan we om 20.00 uur online in gesprek over stedelijke verdichting en de nieuwe combinaties van wonen, leren, werken en produceren. Te gast waren Adam Lubinsky en David West.

Gespreksleiding Eric Frijters

Verlag Rene Erven

DO
16 dec

Online bijeenkomst **Anders werken aan wonen**

Hoe kunnen de uitdagingen op het gebied van wonen duurzaam, inclusief én vanuit de huidige en toekomstige woonbehoeften worden aangepakt? Die vraag stond centraal bij een eerste online werksessie die het Stimuleringsfonds voor Creatieve Industrie met medewerking van Architectuurcentrum Eindhoven op donderdag 16 december 2021 organiseerde.

SPONSORS / LEDEN VAN DE ACE-SOCIËTEIT

AluK Aluminium - Eindhoven
AM - Utrecht
Archisign Vastgoedcommunicatie en -Presentatie - Helmond
Architectenbureau Werkstatt - Eindhoven
Architectenburo ZIJN - Maarheeze
Architectenlenen - Eindhoven
Atelier Boetzkes - Eindhoven
ATTB - Eindhoven
Amvest - Amsterdam
Aveco de Bondt Ingenieursbedrijf - Eindhoven
Bakkers|Hommen - Eindhoven
Ballast Nedam Zuid Bouw en Ontwikkeling - Eindhoven
BASE Photography - Helmond
Bouwen In Eigen Beheer / BIEB - Eindhoven
BouwhulpGroep - Eindhoven
BPD Ontwikkeling - Eindhoven
Breevast - Eindhoven
Buro Kade - Den Bosch
Buro Lubbers - Vught
Blondel Processturing - Eindhoven
Bloom Vastgoedontwikkeling - Eindhoven
BYGG Architecture - Eindhoven
COB-WEB Advies - Eindhoven
CRA Vastgoed - Eindhoven
Cushman & Wakefield - Eindhoven
DB2 - Eindhoven
De Meeuw / Nezzt - Oirschot
De Bever Architecten - Eindhoven
Denkkamer Architectuur & Onderzoek - Gemert
De Onderneming in Architectuur - Eindhoven
Dortmans Advies - Asten
Duurzame Installatie Architecten / DIA - Eindhoven
Diederendirrix Architectuur en Stedenbouw - Eindhoven/Rotterdam
Dura Vermeer Bouw en Vastgoed - 's-Hertogenbosch
Eek en Dekkers - Eindhoven
Egelink Architectuur - Eindhoven
FAAM Architects - Eindhoven
Floor Visser Architect - Eindhoven
Goedhart Repro - Helmond
GEVA Vastgoed / Goevaers - Eindhoven
Grespania Benelux - Eindhoven
Hilberink Bosch Architecten - Berlicum
Hoesbergen Advies - Eindhoven
Horeca Development - Eindhoven
Houben & Van Mierlo Architecten - Eindhoven
Huybrechts Relou Bouw - Son
Hurks Vastgoedontwikkeling - Eindhoven
Inbo - Eindhoven
Interesting Vastgoed - Eindhoven
KAW/e Architecten - Eindhoven

KdV Architectuur - Eindhoven
Kingspan Insulation - Tiel
Kovos Architecten - Eindhoven
KOW - Eindhoven
KruitKok Landschapsarchitecten - Eindhoven
Laride Huisvestingsadviseurs - Veldhoven
Luxlight - Westerhoven
MAG Architecten - Eindhoven
Marcel van Dijk Architect - Eindhoven
MR STIR - Eindhoven
NBArchitecten - Best
Nelissen Ingenieursbureau - Eindhoven
Niels Olivier Architect - Rotterdam
Nul25 Advies - Utrecht
Okko Project - Eindhoven
Patrick Meis Fotografie - Eindhoven
Pauwert Architectuur - Eindhoven
Reynaers Aluminium - Helmond
SDK Vastgoed - Eindhoven
Spierings en Swart Architectenbureau - Eindhoven
Stam + De Koning - Eindhoven
Stellaco - Waarle
Studio M10 - Eindhoven
Studio for Urban Architecture & Research / SUAR - Eindhoven
Synchroon Ontwikkelaars - Utrecht
Strukton Van Straten - Eindhoven
Tom van Tuijn Stedenbouw - Eindhoven
Trudo - Eindhoven
'Thuis - Eindhoven
UArchitects - Eindhoven
Van Abbe Projectontwikkeling - Eindhoven
Van Aken CAE - Eindhoven
Van de Laar Adviseur in Bouwconstructies - Eindhoven
Van Helmond Architecten - Eindhoven
Van Wijnen Projectontwikkeling Zuid - Rosmalen
Van Eeuwijk Vastgoed - Eindhoven
Van Santvoort Makelaars - Eindhoven
Verhoeven De Ruijter Landschap en Stedenbouw - Eindhoven
Vervoort Architecten - Eindhoven
VFO architects | urban design - Eindhoven
WY Architecten - Eindhoven
Weebers Vastgoedadvocaten - Eindhoven
Weber Beamix - Eindhoven
WillemsenU Architectuur - Eindhoven
Woonbedrijf - Eindhoven
Wooninc. - Eindhoven
YVI Family - Eindhoven

COLOFON

Team René Erven en Suzanne van Gool
Bestuur Erik Leijten (voorzitter), Karel Steller (penningmeester), Jelle Houben, Renee Scheepers, Aron Bogers
Coördinatie René Erven
Gastprogrammamaker Eric Frijters
Vormgeving Oranje Vormgevers, Eindhoven
Fotografie Mitchell van Eijk, Eindhoven
Druk Goedhart Repro, Helmond

Stichting Architectuurcentrum
Regio Eindhoven
p.a. Natlab / Kastanjelaan 500
5616 LZ Eindhoven
040 2946845
www.architectuurcentrumeindhoven.nl
info@architectuurcentrumeindhoven.nl

